

ประเทศไทยในบริบทใหม่ของการแข่งขันในเวทีโลก

โดย ชพนช นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

สิ่งที่ถือเป็น Bottom line ของการบริหารประเทศไม่ว่าจะเป็นในระบบการบริหารประเทศแบบใด นั่นคือ “ความผาสุกของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ” แต่จะด้วยวิธีการไหนเพื่อที่เราจะบรรลุถึงเป้าหมายนี้ได้ นั่นคือ เราต้องเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่มีประชาชนในประเทศเป็นศูนย์กลาง ให้ประชาชนสามารถปลดปล่อยพลังสมอง ความรู้ ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ ผู้นำในระบบ CEO ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ ก็ถือเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำพาประเทศให้บรรลุเป้าหมายนี้

ผู้ว่าฯ ทุกท่านอย่าตกใจกับการเปลี่ยนแปลง เรากำลังท้าทายท่าน และก่อนที่เราจะให้ท่านเข้าปฏิบัติงานในแนวทางใหม่ เราจะเตรียมความพร้อมให้ท่าน เพิ่มความรู้ เพิ่มความเข้าใจ เพื่อให้ท่านสามารถใช้พลัง และการท้าทายครั้งนี้ท่านต้องใช้ความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อพัฒนาประเทศ เพราะถ้ายังใช้วิธีการบริหารจัดการแบบเดิมๆ ประเทศของเราจะแพ้ในเวทีโลก ดูอย่างเขมรในอดีต นครวัด นครธม เคยเป็นแหล่งที่มีความเจริญมากที่สุดในโลก แต่ปัจจุบันล่มสลาย เพราะไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และไม่ยอมพัฒนาเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงนั้น ถ้าไทยไม่รู้จักเปลี่ยนแปลง เราก็จะล้าหลังและล่มสลายลงเช่นกัน

ในอดีต โลกเราประกอบด้วยสองขั้วการเมืองหลัก คือ คอมมิวนิสต์ ที่เน้นความเท่าเทียมกันในสังคม ทั้งที่ในโลกความจริงแล้ว ความเท่าเทียมกันของสังคมไม่เกิดขึ้นจริง แต่ข้อดีของคอมมิวนิสต์ คือ การมีอุดมการณ์ที่เข้มแข็ง แม้ว่าจะไม่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน ในขณะที่ระบบประชาธิปไตยมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การแข่งขันในระบบทุนนิยม แม้จะมีเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ก็มีข้อด้อยในด้านการขาดอุดมการณ์ที่เข้มแข็ง

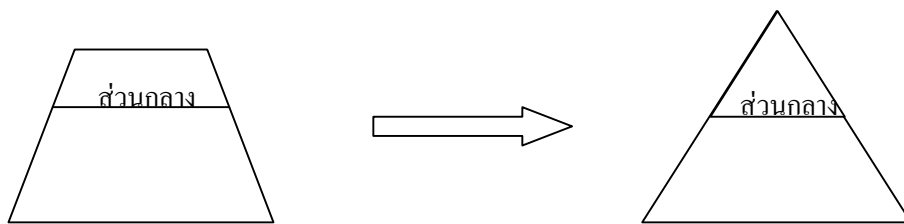
วันนี้ประเทศไทยจะเอาข้อดีของทั้ง 2 ระบบ เข้ามารวมกัน เป็นระบบของไทยเอง เช่นเดียวกับทฤษฎี Genomics หรือ GMOs ที่เน้นเลือกเอาแต่รหัสพันธุกรรมที่ดีมาตัดต่อรวมกัน ประเทศไทยในวันนี้ก็เช่นเดียวกัน เราจะเอาข้อดีของแต่ละระบบเข้ามารวมกัน แล้วพัฒนา (Apply) ให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคมของประเทศไทยเรา

ในสมัยหน้าที่ผมจะเป็นนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่สอง ระบบราชการไทยจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ตั้งแต่วันที่ผมได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี ผมตั้งปณิธานกับตนเองไว้แล้วว่า ผมจะไม่เป็นเพียงผู้นำตามที่กฎหมายกำหนด แต่ผมจะขอเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” นำพาประเทศไทยไปสู่แนวทางที่ดีขึ้น

การเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มเลย ไม่ใช่ต้องรอให้แผนการทุกอย่างพร้อมแล้วจึงยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น การเริ่มต้นนั้น ต้องมีก้าวแรก ก้าวที่หนึ่งเกิดก่อน แล้วก้าวที่สอง, สาม, สี่ก็จะตามมา การปฏิรูประบบราชการตามระบบ Agenda Base นับเป็นก้าวแรก ที่จะนำไปสู่

ระบบ Matrix Reporting System, การทำงานในรูปแบบที่เป็น Network, การปรับระบบวัฒนธรรมองค์กร และแม้แต่ระบบการให้คุณให้โทษทางราชการ

สิ่งที่เราจะต้องเร่งทำในวันนี้คือ การพัฒนาผู้นำแบบ CEO อาจมีหลายคนเข้าใจผิดว่าเป็นการรวบอำนาจ ซึ่งนั่นคือความไม่รู้จริง เพราะโดยเนื้อแท้แล้ว CEO คือการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง เป็นการกระจายอำนาจจากนายกรัฐมนตรีออกไปสู่ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางออกไปสู่ภูมิภาคอย่างแท้จริง จากแต่เดิมโครงสร้างการบริหารแบบสี่เหลี่ยมคางหมูที่มีส่วนกลางครอบงำอยู่ด้านบนขนาดใหญ่ กลายเป็นสามเหลี่ยมพีระมิด (Pyramid) ที่มีส่วนกลางเป็นยอดพีระมิดขนาดเล็ก

การบริการประชาชนต้องอยู่ และเกิดขึ้นในพื้นที่ ไม่ใช่ทุกเรื่องต้องวิ่งเข้ามาที่ส่วนกลางแล้วให้ส่วนกลางตัดสินใจแก้ปัญหา เพราะฉะนั้นผู้ว่า CEO ต้องมีอำนาจเต็มที่ในการบริหารงานในพื้นที่ ไม่ใช่ผู้ว่ามีหน้าที่เพียงแค่งานพิธีการ ตัดแปะ เปิดป้ายเท่านั้น ต่อไปผู้ว่า CEO จะเป็นประธานคณะผู้บริหารจังหวัด เป็นผู้บริหาร ไม่ใช่ผู้รับคำสั่ง ไม่ใช่ที่นั่งทำงานประจำแบบ Routine ไม่ใช่ทำงานแบบบางหน่วยงาน เช่น ตำรวจ ที่มีองค์กรขนาดใหญ่ มีคนอยู่มาก แต่ก็มีปัญหาในทีนี้ไม่ได้ว่าตำรวจ แต่หมายถึงองค์กรที่มีปัญหาในลักษณะนี้ Prof. Peter Lawrence กล่าวว่า “ผู้บริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ จะเน้นการจ้างคนเพิ่มเพียงอย่างเดียว”

หลักการการบริหารแบบ 4M ซึ่งประกอบด้วย

- Man (กำลังคน)
- Money (เงินงบประมาณ)
- Material (วัสดุที่ใช้ในการดำเนินงาน)
- Management (การบริหารจัดการ)

ที่ผ่านมาในอดีต เราเน้นแต่ 3 องค์ประกอบแรก แต่เราไม่ได้พูดถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเลย ดังนั้นหน่วยงานราชการของไทยจึงมีแต่กำลังคนอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งๆที่องค์ประกอบที่มีต้นทุนต่ำที่สุดคือการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้นหน่วยราชการไทยจึงมีลักษณะที่ใหญ่โต อู้ยอ้าย แพง แต่ประสิทธิภาพต่ำ

แต่วันนี้เราจะเปลี่ยนแปลงใหม่ ผู้ว่า CEO จะเน้น Management ผ่านการวางแผน ติดตาม จี้ ให้กำลังใจ ดูแล ควบคุม ไม่ใช่ให้ท่านไปทำหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่ให้ท่านไปเป็นผู้บริหารจัดการคณะทำงาน

ผมเป็นนายกรัฐมนตรี ผมไม่เคยเข้าไปปฏิบัติงานเองเลย ผมใช้รองนายกฯ เข้าไปทำงาน แล้วผมเป็นผู้ควบคุมดูแล สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ได้งานโดยที่ผมได้มีชีวิตส่วนตัวควบคุมไปด้วย นักบริหารที่ดีต้องรู้จักกระจายอำนาจ มอบอำนาจ ต้องไม่หวงอำนาจไว้ การที่ต้องเซ็นแฟ้มเองทุกแฟ้ม ไม่ใช่คนฉลาด ไม่ได้เท่ แต่โง่ด้วยซ้ำ การกระจายอำนาจให้คนที่เขามี

ความสามารถ มีความกดดันในงานด้านนั้นๆ ได้ทำงานนั้น งานจะออกมาดีกว่า มีประสิทธิภาพมากกว่า และได้งานมากกว่า

ยิ่งในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นรวดเร็วมากเช่นในทุกวันนี้ วิทยาศาสตร์ที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในระบบเศรษฐกิจที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว วิทยาศาสตร์ออกจากห้องแล็บ มาพัฒนาเทคโนโลยี ผู้ผลิต นักธุรกิจนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ในกระบวนการผลิต ภายใต้กระบวนการบริหารจัดการที่ทันสมัยมากขึ้น และพัฒนาให้กระบวนการบริหารจัดการดีขึ้นอย่างมาก

ในยุคเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม (Industrial Economy) มีการเกิดขึ้นของวิศวะเครื่องกล เกิดโรงงานผลิตรถยนต์ เกิดโรงงานถลุงเหล็ก เกิดระบบสายพานการผลิตตามแนวคิดของ Taylor วิทยาศาสตร์เป็นตัวผลักดันระบบเศรษฐกิจ แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากขึ้นๆ ทุกที โดยในปัจจุบันทุกๆ รอบ 10 ปี การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นโดยมีความเร็วเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า

เศรษฐกิจที่อิงอยู่บนเทคโนโลยีระดับโมเลกุล (Molecular Economy) ซึ่งประกอบด้วย 3 สาขาหลัก นั่นคือ 1) เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) 2) เทคโนโลยี Nanotechnology และ 3) วัสดุศาสตร์ (Material Science) จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก เช่น ในญี่ปุ่นมีการประดิษฐ์เครื่องยนต์ และชิ้นส่วนของรถยนต์หนึ่งคันที่มีขนาดเท่าเมล็ดข้าว หรือการรวบรวมข้อมูลของห้องสมุดขนาดใหญ่ลงบนพื้นที่เก็บข้อมูลเพียงหนึ่งลูกบาศก์เซนติเมตร หรือแม้แต่การที่กล้องถ่ายรูปที่มีขนาดเล็กกลงๆ ทุกวัน ทุกท่านต้องระวังถูกแอบถ่ายภาพนะครับ

การรวมตัวของเทคโนโลยี (Convergence of Technology) เกิดขึ้นตลอดเวลา Nanotechnology รวมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (Informational Technology) รวมกับเทคโนโลยีทางการตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ต่อไปอาจมีผักที่เป็นยารักษาโรคในตัวเอง โทรทัศน์ที่สามารถส่งกลิ่นออกมาทางจอภาพได้ หุ่นยนต์ที่มีขนาดเล็กเท่าไวรัส ที่ส่งเข้าไปในร่างกายแล้วเข้าไปรักษาอวัยวะส่วนที่เจ็บป่วยได้โดยตรง หรือระบบอินเทอร์เน็ตที่ส่งกลิ่นได้ ซึ่งทำให้การขายน้ำหอมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เกิดขึ้นได้ หรือโทรศัพท์มือถือที่มีขนาดเล็กลงเท่ากับนาฬิกาข้อมือ

การบริหารแบบเข้าขามเย็นขามคงสู้กับการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ไม่ได้อย่างแน่นอน เราจะยอมล่าหลังบางประเทศ เพราะการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพเช่นนี้หรือ อารยธรรมในอดีตของเอเชียยิ่งใหญ่มา 4 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลกอยู่ในเอเชีย แต่ปัจจุบันเอเชียล่าหลังมากในทางเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ปัจจุบันบริษัทเอกชนบางบริษัทมีรายได้สูงกว่ารายได้ประชาชาติ (GDP) ของบางประเทศในเอเชียเสียด้วยซ้ำ เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพราะเราโง่กว่าเขา เด็กที่เกิดมาจะเกิดในหมู่บ้านชาวเขาบนดอย หรือเกิดที่สหรัฐอเมริกา โอเค เเท่า

กันหมด ฉลาดเท่ากันหมด แต่เมื่อผ่านกระบวนการบริหารจัดการที่ต่างกัน คนที่เหมือนกัน
เลยเก่ง เลยฉลาดไม่เท่ากัน

มีบางคนบอกว่า ผมเข้ามาบริหารประเทศ ใช้เงินเปลือง ถ้าใช้เงินเปลืองแล้วหนี้ของ
ประเทศจะลดลงได้อย่างไร การบริหารจัดการเป็นพื้นฐานของผม หลักการบริหารของผมคือ
ผมมององค์กรเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต ผู้บริหารมีหน้าที่สร้างสมดุลให้กับองค์กรที่เขาบริหารอยู่
ถ้าเราสมมติให้องค์กรหนึ่งองค์กร เป็นเสมือนร่างกายมนุษย์หนึ่งคนแล้ว ถ้าเราเอาหลักของชีว
วิทยา (Biology) มาเทียบเท่ากับหลักการบริหารทางธุรกิจ ผู้บริหารก็มีหน้าที่ทำให้อวัยวะแต่ละ
ส่วนทำงานกันได้อย่างมีความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ร่างกายสามารถปรับตัวได้ตามสภาวะแวดล้อม
อยู่ได้ทั้งในที่ร้อน และหนาว หน่วยธุรกิจก็เช่นกัน การปรับตัวทั้งทางโครงสร้าง จะนำไปสู่การ
ปรับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อความอยู่รอดภายใต้สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจรูปแบบต่างๆ เช่น
เดียวกับการปรับตัวของสัตว์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ (Species) เช่น ยีราฟคอยสั้นในสมัย
โบราณต้องปรับตัวให้มียาวขึ้น เช่นเดียวกับยีราฟคอยาวในปัจจุบันเพื่อหาอาหาร พวกที่ปรับ
ตัวได้ก็อยู่มาถึงยุคปัจจุบัน พวกที่ปรับตัวไม่ได้ก็ตายไป หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ก็เช่นกัน ต้องรู้
จักปรับตัวเพื่อความอยู่รอด

วันนี้เราต้องเข้ามาปรับระบบราชการไทยให้ทันกับระบบโลก ให้เท่าทันกับปัญหา ให้
ก้าวไปพร้อมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เพราะทุกวันนี้ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบเส้นตรง (Linear) อีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงในโลกล้วนเกิดขึ้น
ในรูปแบบที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า (Unpredictable)

ดังนั้นเราต้องมีการปรับตัวตลอดเวลา จะมาค่อยๆ ปรับ นานๆ ปรับสักครั้งหนึ่ง ไม่ได้
อีกแล้ว วันนี้โลกแข่งขันกันทางด้านความรู้ สินค้าที่ดีที่สุด ทรัพยากรที่ดีที่สุด คือ ปัญญา
แต่สังคมไทยสะสมทุนทางปัญญาไว้ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับ ด้วยปัญญาความรู้เด็กไม่กี่คน
ก็กลายเป็นเศรษฐีได้ ในขณะที่ปลุกข้าวร้อยไร่ พัน ไร่ อาจแค่ได้เงินมาซื้อคอมพิวเตอร์เพียงไม่
กี่เครื่องเท่านั้น

ในอนาคตชนชั้นทางสังคมจะมี 2 พวก คือ คนจนพันธุ์ใหม่ กับคนรวยพันธุ์ใหม่ สมอง
คนทุกคนมีความสามารถเท่ากัน ดังนั้นทุกวันนี้เราต้องเร่งสร้างความรู้เพื่อการแข่งขัน ต้องปรับ
ตัว เคลื่อนตัวให้เร็วกว่าการปรับตัวของโลก เพราะถ้าปรับในความเร็วที่ช้ากว่าโลก ก็เท่ากับเรา
เดินถอยหลัง และเรายังต้องวิ่งให้เร็วกว่าโลกให้มากขึ้นด้วยซ้ำ เพื่อชดเชยกับที่เราเดินช้ามา
นาน

40 ปีที่แล้วประเทศไทยเรามีระดับเทคโนโลยีที่สูงกว่าได้วันมาก เกือบจะเท่าเทียมกับ
ญี่ปุ่นด้วยซ้ำ หรือเมื่อ 40 ปีที่แล้วรัฐบาลสิงคโปร์ต้องไปดูงานระบบประปา และท่อน้ำเสียของ
กรุงพนมเปญ แต่ปัจจุบันไม่ได้เป็นเช่นนั้นแล้ว

ทุกวันนี้ดอกเตอร์บางคน Ph.D. บางคนตกโลกไปแล้ว เพราะไม่อ่านหนังสือ ไม่ก้าวหน้า
เทคโนโลยี ผู้คนจบปริญญาตรีที่อ่านหนังสือยังไม่ได้ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” จึงจำเป็นมาก
“การเรียนรู้ตลอดชีวิต” จะทำให้เราไปถูกทิศทาง และไปรอดในอนาคต

การบริหารแบบ CEO ต้องการให้ผู้นำต้องดูแลควบคุมทุกตารางนิ้วของจังหวัด ท่านต้องดูแล แก้ไขปัญหาในป่าไม้ทุกตารางนิ้ว โรงงานไหนปล่อยน้ำเสียท่านต้องทราบ ท่านต้องสร้างแขนขาออกไปดูแล นักฟุตบอลที่ดีจะไม่วิ่งตามลูกบอล แต่ท่านต้องวิเคราะห์ปัญหา วางแผน และปฏิบัติ โดยปฏิบัติไปแก้ปัญหาไป ไม่ใช่วางแผนแล้วต้องรอให้แผนสมบูรณ์ แล้วจึงปฏิบัติ เจออุปสรรคก็ต้องแก้ไข ไม่ใช่รอ ไม่ใช่หนึ่งทับปัญหา แต่ต้องแก้ไขปัญหาไป ปฏิบัติไปพร้อมกัน

นักกีฬาที่ดีต้องมีการเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพตนเองกับคู่แข่งเสมอ ท่านต้องมีเครื่องมือชี้วัด สภาพัฒน์ฯ จะเป็นผู้สร้างเครื่องมือ หรือตัวชี้วัดให้ท่าน เพื่อให้ท่านทราบว่าต้องแก้ไข ปัญหาตรงไหน อย่างไร นั่นคือการสร้าง Productivity หรือสร้างประสิทธิภาพนั่นเอง

ทุกคนต้องคิด อาจจะต่างคนต่างคิดก็ได้ แต่ต้องนำมา แบ่งกัน กัน หลายหัวดีกว่าหัวเดียว ให้คนในองค์กรของท่านมีโอกาสปลดปล่อยพลังสมอง พลังความรู้ความสามารถออกมา ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องสื่อให้คนในองค์กรทราบว่าองค์กรของท่านจะเดินทางไปทางไหน และจะเกิดประโยชน์อะไรกับองค์กรของท่าน และทุกคนในองค์กรบ้านเราเดินทางไปทางนี้ แล้วต้องสามารถปลุกเร้าให้ทุกคนคิด และเดินทางไปในทางเดียวกันได้

ผู้ว่าทุกคนจะมีหน้าที่เท่ากับนายกฯ เล็กหนึ่งคนในพื้นที่ของตน จะมึงบขกกลางให้ใช้ โดยบขกกลางนี้ต้องใช้ไปเพื่อหลักการที่ว่า “ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความก้าวหน้าของประเทศชาติ” จำหลักการนี้ไว้เป็นคาถาเลยว่าการดำเนินการทุกอย่างต้องเพื่อ “ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความก้าวหน้าของประเทศชาติ” แล้วระบบ CEO จะไม่มีปัญหาใดๆ ทั้งสิ้น

คณะรัฐมนตรีประชุมกันทุกวันอังคาร ท่านอาจจะประชุมทุกวันพุธก็ได้ เพื่อจะได้ปรับตัวให้ทันกับนโยบายของรัฐ และจะได้เป็นการระดมแนวคิดจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาประชุมกันด้วย

ทุกท่านต้องยอมรับการพัฒนา ต้องยอมรับเทคโนโลยี อย่างกลัว ไปเชิญอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือสถาบันราชภัฏฯ ในจังหวัดมาร่วมปรึกษา ให้เขาเอาทฤษฎีมาปฏิบัติ ท่านจะได้ความรู้ทางวิชาการ อาจารย์จะได้ปฏิบัติ ระบบลองผิดลองถูกโดยขาดหลักวิชาการไม่มีอีกแล้วในโลกยุคปัจจุบัน ทุกวันนี้ทำอะไรต้องมีหลักวิชา ต้องมีการวิเคราะห์ (Analysis) ต้องมีตัวชี้วัด และต้องสร้างประสิทธิภาพ (Productivity) วันนี้รัฐบาลเองก็ใช้หลักวิชาอย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาของประเทศ โดยหลักวิชาที่รัฐนำมาใช้เป็นแหล่งวิชาการ มาจากตำราที่ใหม่ และทันสมัยที่สุด ดังนั้นสำหรับผู้วิจารณ์กรุณาไปพลิกตำราให้ดีกว่าก่อนที่จะมาวิจารณ์กัน

ผมอยากเห็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารราชการ ทุกกรมต้องมี เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงกันทั้งกระทรวง ทุกระบบต้องเชื่อมโยงหากันได้ ทำให้เกิด E-Service ซึ่งเป็นการบริการประชาชนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จาก E-Service ของรัฐบาลต้องเป็นต้นแบบของ E-Province เพื่อบริการประชาชนในระดับจังหวัดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ปัจจุบันทุกตำบลมีอินเทอร์เน็ตใช้แล้ว บางตำบลมีการขายสินค้า OTOP (หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์) ผ่านทาง E-Commerce แล้ว ดังนั้นต่อไปต้องมีการใช้ ICT ในการบริหารจัดการจังหวัด

ผู้ว่าทุกคนต้องไม่กลัว IT ต้องใช้ให้เป็น ห้องสมุดของโลกอยู่ในอินเทอร์เน็ต ข้อมูลใหม่ๆ เกิดขึ้นทั่วโลกในทุกวินาที และถูกบรรจุอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต

GFMS หรือระบบบริหารจัดการรายรับ-รายจ่ายของรัฐบาล ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจะนำมาทดลองใช้ในเดือนตุลาคมนี้ ต่อไปจะเชื่อมเข้าไปในทุกกรม ในเรื่องการเบิกจ่าย ตุลาคม 2547 จะเข้าไปในทุกจังหวัด และ ตุลาคม 2548 จะเข้าไปในทุกๆ คลังอำเภอ และในตอนนั้นคลังจังหวัดจะต้องปฏิบัติหน้าที่แบบ CFO (Chief Financial Officer) ซึ่งต้องเป็นมากกว่าแค่นักบัญชี แต่ต้องเป็นนักบริหารเงิน ที่สามารถบริหารได้ทั้งเงินในปัจจุบันและเงินในอนาคต จังหวัดจะต้องบริหารงบประมาณของตนเอง จังหวัดจะสามารถออกพันธบัตรนำเงินในอนาคตมาใช้ได้

ประเทศจะมีการบริหารงานแบบบริษัทเอกชน ภายใต้ระบบทุนนิยมที่มีอุดมการณ์ รัฐบาลจะสร้างความพร้อมก่อนที่จะให้ทุกคนลงไปวิ่งแข่งกันในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

ตอนนี้ประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน (Transition) จากสังคมเศรษฐกิจที่ไม่พัฒนา ไปสู่การพัฒนาแล้ว เราจะเป็นสะพาน เมื่อเป็นสะพาน ภาระต้องหนัก หลังต้องแอน แต่ก็ต้องภูมิใจว่าเราทำให้คนจนหายจน ทำให้ประเทศพัฒนา ต้องยอมเหนื่อย ยอมเจ็บ แต่ภูมิใจบุญคุณที่จะเกิดแก่ครอบครัว แก่ลูกหลานของเราอย่างแน่นอน

ระบบอินเทอร์เน็ตจะถูกใช้อย่างกว้างขวาง แต่ตอนนี้ยังล่าช้าอยู่ ความล่าช้านี้จะทำให้การตัดสินใจช้าลงไปบ้าง เพราะเราขาด “ข้อมูล (Data)” ในอดีตเราเน้นการปิดบังข้อมูล เราต้องการรู้ข้อมูลคนเดียว เพื่อให้เราเป็นคนสำคัญ เพื่อให้การตรวจสอบทำได้ยาก เราจะได้ไม่รู้ลึกกุดดิน แต่สิ่งเหล่านี้จะสร้างปัญหาเพราะข้อมูลจะทำให้เกิดองค์ความรู้ และองค์ความรู้จะนำมาซึ่งปัญญา (Data/Information → Knowledge → Wisdom) เปรียบเสมือน ศีล → สมาริ → ปัญญา การพัฒนาปรับปรุงองค์ความรู้อยู่เสมอๆ จะทำให้เกิดปัญญา ดังนั้นข้อมูลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็นมากๆ เพราะถือเป็นพื้นฐานในทุกๆ เรื่อง

ดังนั้นท่านทั้งหลายต้องอย่ารังเกียจ อย่ากลัวการเรียนรู้ ต้องคิดเสมอว่ายิ่งรู้ยิ่งได้เปรียบ อย่าอายที่จะรู้จริง เมื่อมีคนชี้ว่าท่านมีจุดอ่อน นั่นคือสิ่งดีที่จะทำให้ท่านรู้ว่าท่านควรปรับปรุงตนเองอย่างไร เหมือนตรวจเลือด ท่านรู้ว่าท่านมีคลอเรสเตอรอล ท่านต้องรู้ว่าตอนนี้สูงเท่าไร สูงเท่านี้เป็นอันตรายหรือไม่ แล้วท่านจะทำอย่างไร ควบคุมอาหาร หรือจะต้องทานยา เช่นเดียวกันเมื่อท่านทราบตัวเลขว่าคนจนเพิ่มมากขึ้น ท่านจะแก้ปัญหอย่างไร ท่านจะเข้าไปคุยกับคนจนเลยหรือไม่ควรแก้ไขปัญหอย่างไร

หลักการเช่นนี้เรียกว่า Demand Strategy หรือ Outside Approach ไม่ใช่พิจารณาทางด้าน Supply ไม่ใช่มองแต่ Inside อีกต่อไป เราต้องทำงานเพื่อสนองความต้องการ สมองอุปสงค์ของประชาชน แบบที่ GE สร้างตู้เย็นตามความต้องการของลูกค้า ไม่ใช่ตามความต้องการของบริษัท หรือเช่นเดียวกับในหนังสือการตลาดเรื่อง “Just Ask Woman” เพราะ 80% ของการตัดสินใจซื้อสินค้ามาจากผู้หญิง

ต่อไประบบราชการไทยต้องเป็นแบบ “Life Long Learning” หรือ “เรียนรู้ตลอดชีวิต” ต้องรู้จักแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อย่าเฉื่อย องค์กรต้องมีการเรียนรู้ หรือ “Organization Learning”

คณะรัฐมนตรีต้องเป็นทั้งผู้นำ (Leader) และผู้ฝึกสอน (Coach) จากหนังสือ It's Alive องค์กรต้องมีการปรับตัวตลอดเวลา หรือเป็นองค์กรแบบ Adaptive Enterprise การบริหารต้องมาจากระดับล่างแบบ Bottom-Up แม้แต่การโรงก็ต้องบริหารจัดการ สุนัข Midroad ของในหลวง เมื่อเอาไปฝึก มันก็ฉลาดสามารถดมหายาเสพติดได้ หาวัตถุระเบิดได้ ดังนั้นทุกอย่างทุกเรื่องก็ต้องสามารถบริหารจัดการได้

วันนี้ระบบราชการมีหัวหน้างาน แบบมีตามกฎหมาย นั่นคือมีอำนาจอนุญาตให้ลูกน้องทำงานได้ แต่เราไม่มีผู้จัดการ (Manager) ในระบบราชการ ดังนั้น จึงไม่มีใครทำหน้าที่บริหารจัดการเลย แล้วแบบนี้องค์กรจะก้าวหน้าไปได้อย่างไร

พรรคการเมืองก็เช่นกัน ต้องมีการบริหารจัดการ ไม่ใช่ปล่อยให้ตามยถากรรม องค์กรที่ไม่ได้มีการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีการนำเอาหลักศีลธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการ ก็ไม่ต่างอะไรกับแก๊ง (Gang)

การเปลี่ยนแปลงในโลกแบบไม่สามารถคาดการณ์ได้ (Unpredictable) ไม่ได้เกิดขึ้นแบบ Linear เราจะไม่สามารถสู้กับใครได้ ถ้าเรายังอยู่ในโลกเก่า โลกของการเกษตร เรามีภูมิปัญญาดั้งเดิม แต่เราไม่ได้พัฒนาต่อ ไม่ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ถ้าวิวัฒนาการเป็นแบบ S-Curve นักบริหารจัดการที่ดีต้องพยายามยืดตัว S ออก ไม่ให้ตกไปอยู่ในส่วนที่เป็นหางตัว S ที่ตกลง หากแต่ต้องหาตัว S ตัวใหม่มาต่อให้วิวัฒนาการสูงขึ้น

วันนี้ผมถึงต้องขอร้องพวกท่าน ให้พวกท่านรับใช้ชาติ ให้ท่านใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการพัฒนาประเทศชาติ ถ้าท่านตั้งใจดี หวังดี คิดดี ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพราะไม่รู้ เราให้อภัยเสมอ เพื่อให้ท่านกลับเข้ามาพัฒนาใหม่ แต่ถ้าใครทำผิด เพราะคิดร้าย คิดไม่ดี ก็ต้องถูกลงโทษ

ดังนั้นในรัฐบาลของผม ผลงาน (Performance) จึงสำคัญมาก ๆ ใครขาดผลงานต้องถูกลงโทษ แต่ถ้าท่านตั้งใจทำงาน ขยันขันแข็งแล้ว ท่านจะเจริญเติบโตในหน้าที่การงานอย่างแน่นอน

“Matrix Reporting System” คือการรายงานมากกว่าหนึ่ง ทิศทาง เช่น ตามปกติผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานต่อรมต.มหาดไทยตามสายงาน แต่เมื่อเกิดปัญหาต่อภาคเกษตร ผู้ว่าก็สามารถรายงานตรงต่อรมต.เกษตรฯ ได้เลย หรือสามารถติดต่อรองนายกฯ ที่รับผิดชอบดูแลจังหวัดของท่านโดยตรงเลยก็ได้เช่นกัน หรือในกรณีที่ท่านถูกกลั่นแกล้ง ท่านสามารถมาพบผมได้เลยในเวลาราชการ ผมดูแลให้ ขอให้ท่านทำงานเพื่อบ้านเมืองเถอะ ทฤษฎีเการะบบเจ้าขุนมูลนายไม่มีแล้วในสมัยนี้

“GDP รายจังหวัด” ถือเป็นดัชนีชี้วัดว่า การพัฒนาจังหวัดของท่านเป็นอย่างไร และมีทิศทางไปในแนวไหน

“ภาวะผู้นำ (Leadership)” ถือเป็นสิ่งสำคัญมากในระบบผู้ว่า CEO โดยหลักการสำคัญคือ อย่าเห็นแก่ตัว, ไม่ให้เกียรติ, ไม่ฟังความคิดเห็น, เอาแต่ประโยชน์ส่วนตน สิ่งเหล่านี้ต้องลดเลิกให้ได้ โดยภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ มองไปข้างหน้า หลักการที่สำคัญคือ “Where we want to go and how to get there”

2. สื่อสารได้อย่างดี บอกให้ทุกคนในองค์กรทราบได้ว่า องค์กรจะเดินทางไปทางไหนดี

3. นำเชื่อถือ คืออย่าโกหก อย่าหลอกลวง

4. กล้าได้กล้าเสีย วางแผนแล้วต้องเดินหน้าเลย อย่ากลัวผิด ผิดแล้วต้องรีบแก้ อย่านั่งทับปัญหา ต้องทำ ทำแล้วผิด ผิดแล้วแก้ จะได้ถูก ไทยเคยผิดพลาดมาแล้ว เพราะเรานั่งทับปัญหามานาน จนปัญหามาระเบิดในปี 1997 เราจะต้องไม่ให้เกิดขึ้นอีก ต้องปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงไม่ให้เกิดปัญหาอีก อย่ากลัวทำผิด เมื่อทำผิดต้องเอามาศึกษา แล้วแก้ แล้วเดินหน้าต่อ ต้องสำนึก แต่อย่ากลัว

5. กล้าคิดนอกกรอบ คิดเพื่อหลุดพ้น คิดโดยต้องให้เกิดความเชื่อมโยงในกรอบของโลกาภิวัตน์ (Globalization) คิดโดยมีมิติใหม่ๆ

6. ต้องกล้าที่จะทำให้องค์กรมีความกระตือรือร้น คล่องตัว ทำให้องค์กรใหญ่มีจิตวิญญาณขององค์กรขนาดเล็ก เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้เร็วที่สุด

Bill Gate บอกว่า การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ที่เกิดจากการผลิตโดยโรงงานขนาดใหญ่แล้วต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงนั้น อาจจะไม่ใช่หลักของการแข่งขัน หากแต่ต้องเป็น Economies of Speed การจะมีความเร็ว (Speed) ได้ นั้น ต้องมีระบบฐานข้อมูลที่ดีเสียก่อน ฐานข้อมูลที่ดีทำให้ทำงานได้อย่างรวดเร็ว ฉับไว ไม่ใช่พิจารณาปัญหาตามขั้นตอนจากเจ้าหน้าที่ สู้หัวหน้างาน สู้เจ้ากรม และตัดสินใจโดยรัฐมนตรี และนายกฯ ทำงานแบบนี้ไม่ทันกินแล้ว ต้องมี Knowledge Worker นั่นคือ ผู้ทำงานที่มีความรู้พอที่จะทำการตัดสินใจได้

ผู้ว่าทุกท่านต้องเป็น Leader of the Leaders นั่นคือ เป็นหัวหน้าผู้นำของหน่วยงานต่างๆ เช่น เป็นผู้นำของเกษตรจังหวัด, เป็นผู้นำของศึกษาจังหวัด, เป็นผู้นำของคลังจังหวัด หรือองค์กรใหญ่ที่ควบคุมองค์กรเล็กๆ นั่นเอง

ท่านต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ให้องค์กรปรับตัวง่าย ตอบสนองต่อปัญหา ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประชาชน ผู้ว่าต้องมีลักษณะ “Strong and Able Leadership” จุดไหนขององค์กรที่ติดขัด (Static), เซลล์ไหนที่ตาย, เซลล์ไหนที่ขาดพลวัตร (Dynamic) ท่านต้องรีบรักษา แก้ไข ฝ่าตัด ต้องทำให้องค์กรมีความไวต่อการรับรู้และแก้ปัญหา (Sensitivity)

หลักการที่สำคัญที่สุดของการดำเนินงานคือ

- ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้ข้อมูล และความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการ
- ปลดปล่อยความรู้ และสมองของคนในองค์กรเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Creativity)
- ยกเลิกวัฒนธรรมมององค์กรที่ผิด ให้เหลือเพียงวัฒนธรรมมององค์กรที่ดี

รัฐบาลกำลังจะฉีดยา ขอให้ท่านเป็นยาที่ดี ที่จะเข้าไปในเซลล์ต่างๆ เพื่อให้เซลล์ต่างๆ แข็งแรง สดชื่น และทำให้มนุษย์ที่ชื่อ ประเทศไทย คนนี้สดชื่น แข็งแรง และเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาของสังคมไทยเกิดจาก “คนไม่รู้เถียงกับคนไม่รู้” แต่ถ้าทุกคนมีความรู้ปัญหาก็จะไม่เกิด

งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยบอสตัน ชี้ว่าจากประเทศระบบทุนนิยมทั่วโลกหลายร้อยประเทศ มีเพียง 5 ประเทศเท่านั้น นั่นคือ สหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักร, เยอรมันนี, ฝรั่งเศส และญี่ปุ่นที่สามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในระบบเศรษฐกิจได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ 5 ประเทศนี้มีคุณสมบัติหนึ่งที่เหมือนกัน นั่นคือ ความเป็นชาตินิยม (Nationalism) เช่น สหรัฐอเมริกา มีคนอยู่รวมกันหลายเชื้อชาติ หลายเผ่าพันธุ์ แต่ทุกคนบอกว่าตนเองเป็นอเมริกัน รักชาติ รักประเทศ ระบบทุนนิยมจึงเกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง และประสบความสำเร็จ

Global Literacy หรือการอ่านออกเขียนได้ในยุคโลกาภิวัตน์นั้นต้องมีความรู้ใน 3 ด้าน ดังนี้

- ภาษาอังกฤษ
- ระบบอินเทอร์เน็ต ในระบบ E-Government นั้น ระบบอินเทอร์เน็ตจะเข้ามามีบทบาทสูงมาก
- ความเข้าใจในวัฒนธรรมนานาชาติ (International Culture)

เราต้องช่วยกันสร้างให้ไทยแข็งแรงในเรื่องเหล่านี้ เพื่อให้ไทยยืนได้อย่างแข็งแกร่งในยุคโลกาภิวัตน์

Technology Literacy หรือการอ่านออกเขียนได้ในยุคเทคโนโลยี นั้นจะเป็นตัวแบ่งความรวย – จน ในโลกยุคใหม่ การอ่านออกเขียนได้ในยุคเทคโนโลยีนั้นต้องมีความรู้ใน 3 ด้าน ดังนี้

- Alphabet Code หรือภาษาอังกฤษที่มี 26 ตัวอักษร เมื่อมีคนอย่าง William Shakespeare เอาตัวอักษรเหล่านี้มาจัดเรียงกันก็กลายเป็นวรรณกรรมอันทรงคุณค่าขึ้นมาได้
- Binary Code หรือ Digital Code 0,1 ซึ่งเมื่อนำเลข 0,1 มาเรียงกันแล้วสิ่งที่ได้คือซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์สมัยใหม่ซึ่งมีมูลค่าสูงมากในทางเศรษฐกิจ
- Genetic Code หรือรหัสพันธุกรรมซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวหลักคือ A, T, C, G เมื่อนำรหัสพันธุกรรมเหล่านี้มาเรียงต่อกันก็ได้ Genetic Mapping หรือแผนที่รหัสพันธุกรรม ซึ่งเมื่อ

ใช้ความรู้ทางพันธุวิศวกรรมเข้ามาประกอบ เราก็จะสามารถสร้างพืชพรรณ หรือสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ๆ ขึ้นมาได้

ผมพูดถึงสิ่งต่างๆ ในวันนี้เพราะเห็นว่า ประเทศยังต้องพัฒนาต่อไปอีกมาก ต้องมีการแข่งขันอีกมาก เพื่อให้เท่าทันการแข่งขันของโลก ท่านในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ดูแลหนึ่งในทั้งหมด 76 ส่วนของประเทศไทย ท่านต้องมองทุกเรื่องขององค์กรใน 4 มิติ ไม่ใช่แค่กว้าง ยาว ลึก หากแต่ต้องพิจารณาถึง “เวลา” อีกด้วย การแก้ปัญหาเรื่อง คนกับการพัฒนานั้น นโยบายของรัฐบาลในด้านนี้ก็กำลังถูกจับตามองจากทั่วโลก ทุนิยมซึ่งล้มเหลว ยกเว้นใน 5 ประเทศที่กล่าวมาแล้วนั้น เพราะเป็นทุนิยมที่มีแต่เป้าหมายแต่ขาดอุดมการณ์ แต่ต่อไปการพัฒนาต้องเกิดขึ้นภายใต้ทุนิยมที่มีทั้งเป้าหมาย และอุดมการณ์ควบคู่กันไป นโยบายของรัฐในวันนี้มีการรวบรวมเอาหลายๆ แนวคิดมารวมกัน จนสามารถเรียกได้ว่าเป็นการ “Rebirth” เนื่องจากมีการเอานโยบายเก่าๆ ที่เคยล้มเหลวในอดีต กลับเข้ามาพูดถึงกันใหม่ภายใต้การจัดลำดับและอยู่บนบริบทที่สามารถทำให้นโยบายเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้ โดยแนวคิดหลักของผู้ว่า CEO ต้องยึดหลักการดังนี้

1. ทำทุกอย่างเพื่อลดรายจ่ายของประชาชน
2. เพิ่มรายได้ให้ประชาชน
3. ขยายโอกาสให้ประชาชน

ต้องยึดหลัก และทำทั้ง 3 ข้อนี้เพื่อให้รากหญ้ารอดพ้นจากความยากจน และต้องทำสังคมให้ดีขึ้น เพื่อให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน (Sustainable)

ทุกครั้งที่เกิดปัญหาในสังคม คนจนจะเจอปัญหาก่อน แต่จะหลุดพ้นจากปัญหาหลังคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคม เพราะฉะนั้นวันนี้ ต้องทำ 3 เป้าหมายนี้ให้เกิดขึ้นให้ได้ปัญหาสำคัญๆ ที่ต้องเร่งแก้ เช่น ปัญหายาเสพติด เราต้องเร่งแก้โดยการทำให้ผู้ค้ายาต้องกลายเป็นคนจนพันธุ์ใหม่โดยการถูกจับกุม ถูกยึดทรัพย์ ปัญหาผู้มีอิทธิพลก็เช่นกัน ธุรกิจใต้ดินทั้งหลายต้องหยุดให้ได้ ต่อไปตำรวจต้องเป็นผู้เก็บภาษีให้ประชาชน ผ่านการจูงใจโดยรางวัลนำจับ ต้องไปจับคนชั่ว คนเลวมาให้ได้

เศรษฐกิจไทยจะต้องโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับ การทำธุรกิจในระบบที่เน้นความโปร่งใส ความโปร่งใสถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ความถูกต้องของระบบบัญชี การเสียภาษีอย่างถูกต้อง จะทำให้บริษัทของท่านไม่ถูกโกง ประเทศก็เช่นเดียวกัน ต้องอยู่บนความถูกต้อง ตรงไปตรงมา เพื่อให้เป้าหมายทั้ง 3 ข้อเกิดขึ้น และคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ผมขอให้ทุกท่านร่วมมือกันเถอะครับ เพื่อให้การพัฒนาในสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้ เราต้องร่วมมือกันทำทุกอย่างให้จังหวัดทุกจังหวัดเติบโต ข้อจำกัดทางการเงินไม่มี สำหรับรัฐบาลชุดนี้ ถ้าโครงการไหนลงทุน 100 ได้ผลตอบแทนกลับมามากกว่า 100 หรืออย่างน้อยที่สุดได้กลับมาเพียง 100 แล้ว 100,000 ล้านบาทรัฐบาลก็หาให้ท่านได้ แต่ถ้าโครงการไหนมีการเก็บเข้ากระเป๋า 10 บาท เสียเบี้ยบำนาญทาง เหลือเข้าโครงการที่เป็นเนื้องานแค่ 30 – 40 บาทแล้ว เงินสัก 2 – 3 ล้านบาท รัฐบาลก็ไม่มีจะให้

การบริหารเงินจำเป็นมากๆ โครงการไหนเกิดประโยชน์กับประชาชนแล้ว เดินหน้า
ทำได้เลย คนที่บริหารเงินเก่งๆ กระดาษจะกลายเป็นเงินได้ ซึ่งต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 2
ส่วนคือ 1. ความน่าเชื่อถือ และ 2. ความรอบรู้ที่จะใช้เงินอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

ยังมีความรู้ในโลกอีกมากมายที่ท่านต้องเข้าไปค้นคว้า ผมพยายามสร้างห้องสมุดที่มี
ชีวิต, สร้างพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ เพื่อเป็นช่องทางการเรียนรู้ให้กับเยาวชนได้เรียนรู้อย่างสนุก
และได้รับความรู้

ทุกคนต้องร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ เพื่อความรู้ของประชาชน เพื่อสนองคุณของแผ่นดิน
และให้สมกับเจตนารมณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ท่านทรงงานอย่างหนัก เพื่อ
พัฒนาประเทศชาติของเราให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

สุดท้ายนี้ผมขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ร่วมจัดงาน และขอบคุณในความตั้งใจฟังของทุกท่าน
และหวังอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะตั้งใจฟังเช่นนี้ในทุกๆ section ของการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้
ขอบคุณครับ